

PATVIRTINTA

Panevėžio r. muzikos mokyklos direktoriaus

2023 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. V-48

**PANEVĖŽIO R. MUZIKOS MOKYKLOS
PAGRINDINIO MUZIKINIO FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO
PROGRAMA**

**PIRMAS SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mokyklos oficialusis pavadinimas – Panevėžio r. muzikos mokykla, trumpasis pavadinimas – Muzikos mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 191823998.
2. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Buveinės adresas: Laisvės g. 18, LT-38310 Krekenavos mstl., Panevėžio r. sav.
4. Programos rengėjas – mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė ugdymo programoms parengti (mokyklos direktoriaus 2023 m. kovo 10 d. įsakymas Nr. V-21). Darbo grupės kvalifikacija atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 str. ir mokytojų kvalifikacijos apraše nustatytus reikalavimus.
5. Programa parengta vadovaujantis Rekomendacijomis dėl muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-48 „Dėl Rekomendacijų dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“, Neformaliojo švietimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-2695 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. V- 554 redakcija), Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308, Mokyklos nuostatais, patvirtintais Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 20 d. sprendimu Nr. T-202 ((Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 16 d. sprendimo Nr. T-128 redakcija), Ugdymo planu atrenkant ir pritaikant ugdymo turinį pagal mokyklos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius bei atsižvelgiant į mokyklai skirtas mokymo lėšas.
6. Programos pavadinimas – pagrindinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programa.
7. Kodas neformaliojo švietimo programų registre (NŠPR) – 110102101.
8. Programos kryptis – muzikinio ugdymo.
9. Programos trukmė – 4 metai, vykdoma ne mažiau kaip 6 val. per savaitę.
10. Programa skirta mokiniams, baigusiems pradinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programą (besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programas).
11. Turintiems įvairių ugdymosi poreikių mokiniams programa individualizuojama, taikoma įvairesnė meninė raiška (*mokyklos direktoriaus 2023 m. gegužės 23 d. įsakymas Nr. V-43*). Programai įgyvendinti naudojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:
 - 12.1. mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, garso klausymosi įranga, metronomas, kompiuteris su interneto prieiga;
 - 12.2. grupinių užsiėmimų patalpose – pianinas, lenta (interaktyvi lenta), vaizdo projektorius, garso klausymosi įranga.

**ANTRAS SKYRIUS
TIKSLAS IR UŽDAVINIAI, UGDOMOS KOMPETENCIJOS,**

PASIEKIMAI IR JŲ (ĮSI)VERTINIMAS

12. Programos tikslas – sistemiškai plėsti mokinių muzikos srities žinias, stiprinti muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius bei suteikti bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.
13. Programos uždaviniai:
- 14.1. sudaryti mokiniams galimybę plėtoti jų poreikius bei meninius ir kūrybinius gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;
- 14.2. gilinti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;
- 14.3. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą.
15. Ugdomos bendrosios kompetencijos:
- 15.1. pilietiškumo – tai vertybės, nuostatos, suvokimas ir praktinio veikimo gebėjimai, įgalinantys ugdytis pilietinį tapatumą ir stiprinti pilietinę galią, kartu su kitais kūrybiškai ir socialiai atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą tarptautinėje bendrijoje;
- 15.2. socialinės, emocinės ir sveikos gyvensenos – tai asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimai, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens rūpinimasis fizine ir psichine sveikata;
- 15.3. kūrybiškumo - tai gebėjimas tyrinėti, generuoti, kurti, vertinti asmeniškai ir kitiems reikšmingas kūrybines idėjas, produktus, problemų sprendimus;
- 15.4. komunikavimo – tai asmens gebėjimai kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas) etiškai naudojantis verbalinėmis ir neverbalinėmis priemonėmis ir technologijomis;
- 15.5. pažinimo – tai motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant (perimant) žmonijos kultūrinę patirtį. Ji apima dalyko žinias ir gebėjimus, kritinio mąstymo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis gebėjimus. Mokyklinis pažinimas reikalauja valios pastangų ir atkaklumo, o motyvacija mokykliniam pažinimui gali būti ir vidinė, ir išorinė, kildinama iš bendrų visuomenės poreikių;
- 15.6. kultūrinė – kultūrinės savimonės ugdymas, grįstas žiniomis, aktyvia kultūrine raiška ir kultūriniu sąmoningumu.
16. Ugdomos dalykinės kompetencijos – puoselėjant prigimtinius meninius gebėjimus, ugdyti gebėjimą interpretuoti, vertinti savo ir kitų meninę raišką, skatinti aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje ir kaupti sceninę patirtį, ugdyti vokalinio arba instrumentinio muzikavimo įgūdžius, ansamblinio (orkestrinio muzikavimo, chorinio dainavimo) įgūdžius, muzikinės kalbos vartojimą.
17. Bendrosios ir dalykinės kompetencijos, pasiekimai ir jų (įsi)vertinimas vykdomas vadovaujantis mokinių mokymosi pasiekimų, pažangos ir kompetencijų vertinimo tvarkos aprašu (*mokyklos direktoriaus 2023 m. gegužės 23 d. įsakymas Nr. V-44*) ir mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašu (*mokyklos direktoriaus 2023 m. gegužės 23 d. įsakymas Nr. V-42*).
18. Programą baigus vykdomas apibendrinamasis vertinimas. Apibendrinamojo vertinimo forma – baigiamasis muzikavimo egzaminas.

TREČIAS SKYRIUS TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

19. Programos turinys orientuojamas į mokinio amžių atitinkančių ir visuomenės kaitą atliepančių kompetencijų ugdymą - lavinami pradiniam ugdymo etape įgyti muzikos atlikimo valdymo įgūdžiai, integruojamos teorinės žinios.

20. Pamokose integruojami aktyvūs (įtraukiantys) ugdymo metodai (*mokyklos direktoriaus 2023 m. gegužės 23 d. įsakymas Nr. V-45*), naudojami mokymo(si) metodai (pvz., stebėjimas, klausymas ir imitavimas, demonstravimas, lyginimas, vaizdiniai, emocinis imitavimas, sceninės išraiškos pratybos) ir mokymo(si) strategijos, kurios atitinka amžiaus tarpsnių ypatumus, suteikia galimybes ugdytis savarankiškai, padeda sąmoningai tobulintis instrumento / balso valdymo techniką, interpretaciją ir skatina veiklą socialinėje kultūrinėje aplinkoje,

21. Programos branduolį sudaro šie dalykai: muzikavimas, solfedžio, muzikos istorija, ansamblis arba antrasis muzikos instrumentas arba choras.

22. Pasirenkamieji dalykai: pučiamųjų instrumentų orkestras, tautinių instrumentų orkestras, lengvosios muzikos orkestras, akordeonininkų orkestras.

23. Atsižvelgiant į mokinio mokymosi pasiekimus ir gebėjimus, gali būti koreguojama ugdymosi pagal jo pasirinktą programą trukmė ir ugdymo turinys.

24. Programa įgyvendinama ir kūrybinių stovyklų, projektų, konkursų, pažintinių – edukacinių veiklų metu.

PIRMAS SKIRSNIS MUZIKAVIMAS

25. Muzikavimo paskirtis – tobulinti mokinio pasirinkto vokalinio arba instrumentinio muzikavimo įgūdžius.

26. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio arba instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

27. Muzikavimo uždaviniai:

27.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;

27.2. tobulinti instrumento arba balso valdymo įgūdžius;

27.3. tobulinti instrumento arba balso valdymo įgūdžius, muzikinės kalbos naudojimą;

27.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

28. Muzikavimo veiklos sritys: muzikavimo technikos įvaldymas, muzikos kūrinių interpretavimas, muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

29. Muzikavimo mokymo trukmė – 4 metai.

30. Muzikavimo dalyko mokomasi pasirinkus chorinį dainavimą arba vieną iš šių muzikos instrumentų: fortepijoną (pianiną), styginius instrumentus: smuiką, gitarą. Akordeoną. Liaudies instrumentus: kankles, birbynę, lumzdelį, skrabalus. Medinius pučiamuosius instrumentus – klarnetą, fleitą, saksofoną. Varinius pučiamuosius instrumentus – trimitą, baritoną, tenorą, tūbą, eufoniją, tromboną ir kt.

31. Muzikavimo mokymas:

31.1. muzikavimo pamokos vyksta mokantis individualiai 2 val per savaitę.

31.2. muzikavimas, pasirinkus chorinį dainavimą, vyksta grupinio mokymosi forma. Dalyko mokymui grupėje skiriama po 2 val. per savaitę.

32. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas

Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką atliekant vis sudėtingesnį repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemonės; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento ar balso galimybes formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnį muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinių taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas; 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai, analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinių.
3. Veiklos sritis – muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajono) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje; 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.

3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. Žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.
---	--

33. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

33.1. muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

33.2. muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;

33.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas;

33.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Muzikos instrumentas	Mokymosi metai	Kūrinių skaičius per mokymosi metus					Vertinimo formos
		St. formos kūriniai	Polifoniniai kūriniai	Pjesės, dainos	Etiudai, vokalizai	Savaitinės valandos	
Fortepijonas	1–3	1	1	1–2	1–2	2	Atsiskaitymai, koncertas
	4	1		1–2	1	2	Egzaminas
Styginiai instrumentai	1–3	1	–	1–2	1–2	2	Atsiskaitymai, koncertas
	4	1	–	2	1	2	Egzaminas
Liaudies instrumentai	1–3	1	–	1–2	1–2	2	Atsiskaitymai, koncertas
	4	1	–	2	1	2	Egzaminas
Pučiamieji instrumentai	1–3	1	–	1–2	1–2	2	Atsiskaitymai, koncertas
	4	1	–	2	1	2	Egzaminas
Akordeonas	1–3	1	–	1–2	1–2	2	Atsiskaitymai, koncertas
	4	1	1	2	1	2	Egzaminas
Chorinis dainavimas	1–3			4–6	2	2	Atsiskaitymai, Koncertas
	4			3	1	2	Egzaminas

ANTRAS SKIRSNIS SOLFEDŽIO

34. Solfedžio paskirtis – sudaryti sąlygas mokiniui plėtoti ir sisteminti įgytą solfedžio patirtį, tobulinti muzikinę klausą, metro ir ritmo pojūtį, didesnę dėmesį sutelkiant į muzikinės atminties lavinimą.

35. Solfedžio tikslas – plėtoti bendruosius muzikinius gebėjimus: ritmo, dėmesio, intonavimo pojūtį, klausą, muzikinę atmintį.

36. Solfedžio uždaviniai:

36.1. tobulinti intonavimo įgūdžius, derminių pojūtį;

36.2. toliau lavinti metro bei ritmo pojūtį ir suvokimą;

36.3. turtinti muzikos sąvokų žodyną, žinoti ženklų ir simbolių reikšmes ir gebėti juos pritaikyti, užrašant muzikinį tekstą ar savo sukurtą muzikos melodiją.

37. Solfedžio veiklos sritys: intonavimas, ritmavimas, muzikos tekstų klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.

38. Solfedžio mokymo trukmė – 4 metai.

39. Solfedžio mokymas:

39.1. mokymasi grupėje;

39.2. solfedžio dalyko mokoma po 2 valandas per savaitę;

39.3. pamokose naudojami aktyvūs mokymo/si metodai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus.

40. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - intonavimas	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dėmėse	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dėmėse ir nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus ir akordus dėmėse, žinoti jų ypatumus; 1.1.2. Žinoti intervalų ir akordų sandarą; 1.1.3. Žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.
1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dėmėse	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus; 1.2.2. išlaikyti tempą.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir homofoninės muzikos atlikimo ypatumus
2. Veiklos sritis – ritmavimas	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardyti panaudotus metrus; 2.1.2. išlaikyti tempą; 2.1.3. žinoti pagrindines dirigavimo schemas.

2.2. Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtiniuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus. 2.2.2. Paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę; 3.1.2. atpažinti, įvardyti ir užrašyti intervalus, akordus, harmoninius junginius.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos užrašymo ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją.

41. Solfedžio dalyko turinio apimtis:

41.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

41.1.1. vienbalsių ir dvibalsių homofoninių arba polifoninių melodijų ir dainų solfedžiavimas;

41.1.2. trijų rūšių mažorinių ir minorinių gamų dainavimas, dermių laipsnių intonavimas;

41.1.3. natų skaitymas ir transponavimas smuiko ir bosu raktuose;

41.1.4. harmoninių ir melodinių intervalų dainavimas dermėje ir nuo garso;

41.1.5. T, S, D, D₇ akordų ir jų apvertimų;

41.2. ritmavimas:

41.2.1. sudėtingesnių ritminių darinių atpažinimas, atlikimas ir dirigavimas;

41.2.2. paprasti, sudėtiniai, mišrūs ir kintamieji metrai;

41.3. muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas:

41.3.1. mažoras ir minoras (natūralus, harmoninis, melodinis), intervalai, akordų užrašymo būdai, pagrindinės funkcijos, T, S, D, D₇ akordai ir jų apvertimai, ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai;

41.3.2. melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

TREČIAS SKIRSNIS MUZIKOS ISTORIJA

42. Muzikos istorijos paskirtis – supažindinti mokinius su muzikos įvairove ir sudaryti sąlygas kryptingai ugdyti muzikos suvokimo – muzikos klausymosi ir apibūdinimo gebėjimus, pagarbą muzikai.

43. Muzikos istorijos tikslas – pažinti muzikinės kultūros ištakas ir raidą, stilistines ypatybes, žanrus, muzikos ir kitų menų sąveiką, kultūros epochas.

44. Muzikos istorijos uždaviniai:

44.1. formuoti muzikos kūrinių klausymo, apibūdinimo ir vertinimo gebėjimus;

44.2. supažindinti su lietuvių muzikinės kultūros ištakomis ir raida;

44.3. supažindinti su Vakarų Europos muzikos stilistinėmis epochomis, žymiausiai kompozitoriais ir jų kūriniais;

44.4. supažindinti su kitų pasaulio šalių muzikine kultūra;

44.5. įgytas žinias pritaikyti muzikiniuose ir kultūriniuose renginiuose, projektuose.

45. Muzikos istorijos veiklos sritys:

45.1. muzikos kūrinių klausymasis ir apibūdinimas;

45.2. muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas.

46. Muzikos istorijos mokymosi trukmė – 4 metai.

47. Metodinės nuostatos: muzikos istorijos dalyko pamokos vyksta grupinio mokymosi forma, muzikos istorijos dalyko mokoma po 1 valandą per savaitę, pamokose naudojami aktyvūs mokymo(si) metodai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį ir mokinių gebėjimus. Lavinama muzikinė atmintis, muzikinė klausa, turtinamas muzikos kalbos žodynas, naudojamos informacinės kompiuterinės technologijos, mokant muzikos istorijos numatytas veiklas siejama su kitais programos dalykais.

48. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikos kūrinių klausymasis ir apibūdinimas	
Nuostata – suprasti ir domėtis muzikinės kultūros ištakomis, raida ir tradicijomis	
Esminis gebėjimas – remiantis sukaupta muzikos istorijos ir kitų mokomųjų dalykų patirtimi atpažinti vokalinius ir instrumentinius tembrus, muzikos kūrinius, juos apibūdinti	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įsiminti ir atpažinti muzikos kūrinius.	1.1.1. Nustatyti, kuriai stilistinei epochai priskirtinas klausomas muzikos kūrinys; 1.1.2. atpažinti klausomų muzikos kūrinių vokalinius ir instrumentinius tembrus, ansamblių ir orkestrų sudėtis
1.2. Apibūdinti klausomus muzikos kūrinius.	1.2.1. Tikslingai ir taisyklingai vartoti specifinius terminus ir apibūdinimus; 1.2.2. žinoti nurodytos epochos vokalinės ir instrumentinės muzikos žanrus bei formas; 1.2.3. paaiškinti įvairių solinių, kamerinių ir orkestrinių kūrinių skirtumus.
1.3. Atpažinti ir apibūdinti instrumentinės muzikos kūrinio formą.	1.3.1. Paaiškinti muzikos formų struktūrinius elementus; 1.3.2. nurodyti periodo, variacijų, rondo, sonatos ir fugos ir kitų muzikos formų savybes.
2. Veiklos sritis - muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas	
Nuostata – domėtis savo aplinkos muzikiniais ir kultūriniais reiškiniais, lankytis koncertuose, kituose muzikiniuose ir kultūriniuose renginiuose	
Esminis gebėjimas – apibūdinti muzikos kontekstą, stebėti ir vertinti savo aplinkos muzikinius reiškinius, aktyviai juose dalyvauti	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Dalyvauti ir vertinti koncertus ir kitus muzikinius, kultūrinius renginius ir	2.1.1. Apibūdinti išgirstų muzikos kūrinių kultūrinį ir meninį kontekstą;

reiškinius.	2.1.2. nurodyti Lietuvos ir pasaulio žymiausius vokalinės ir instrumentinės muzikos solistus, kamerinius ansamblius, orkestrus, chorus, dirigentus, koncertines sales.
2.2. Aktyviai dalyvauti kultūrinėje veikloje, meniniuose projektuose.	2.2.1. Apibūdinti meninės veiklos formas ir jų reikšmę savo aplinkos socialiniam kultūriniam gyvenimui; 2.2.2. parengti ir pristatyti kūrybinius projektus (pvz., rašinius apie išklaustytus koncertus, pristatymus, interviu su atlikėjais ir pan.)

49. Muzikos istorijos turinio apimtis:

49.1. lietuvių, Vakarų Europos ir kitų pasaulio šalių muzikos kūrinių klausymas ir apibūdinimas;

49.2. lietuvių, Vakarų Europos ir kitų pasaulio šalių muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas.

KETVIRTAS SKIRSNIS ANSAMBLIS

50. Ansamblio paskirtis – sudaryti sąlygas mokiniams muzikuoti drauge, ugdytis specialiuosius gebėjimus, susijusius ansamblinio muzikavimo dalyko sritimis, plėtoti kūrybiškumą ir muzikalumą.

51. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio arba instrumentinio muzikavimo ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistišcumui.

52. Ansamblio uždaviniai:

52.1. pažinti ansamblių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

52.2. ugdyti mokinių artistišumą, kausti sceninės kultūros patirtį;

52.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

52.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

53. Ansamblio veiklos sritys: ansambliško ugdymas, kūrinių interpretavimas ansamblyje, atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

54. Ansambliai gali būti:

54.1. tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų arba balsų):

54.1.1. vokaliniai ansambliai (2, 3, 4, 6, 8, 12 mokinių);

54.1.2. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai arba pučiamieji instrumentai (smuikas, triūba ir kt.)) (2, 3, 4, 6 mokiniai);

54.1.3. styginių instrumentų ansambliai (smuikininkų, gitaristų ir kt.);

54.1.4. pučiamųjų instrumentų ansambliai;

54.1.5. liaudies instrumentų ansambliai (kanklininkų, birbynininkų);

54.1.6. akordeonininkų ansamblis;

54.2. netradicinės sudėties ansambliai (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų arba balsų).

55. Ansamblio mokymas:

- 55.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų;
 55.2. rekomenduojama mokytis 2 valandas per savaitę;
 55.3. tobulinami skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, bendravimui ir bendradarbiavimui;
 55.4. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;
 55.5. atliekant kūrinius, daugiausia dėmesio skiriama teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;
 55.6. dalykui mokytis numatomos koncertmeisterio valandos.
 56. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - ansambliško ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinių nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinių charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinius.	1.2.1. Apibūdinti kūrinių tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmais.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis - kūrinių ansamblinis interpretavimas	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinių metra, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausytis ir kontroliuoti savo ir kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

57. Ansamblio turinio apimtis:

- 57.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;
 57.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
 57.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
 57.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus – 2–6 kūriniai.

PENKTAS SKIRSNIS ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

58. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

59. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

60. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

60.1. sudaryti galimybes muzikavimą styginiais, liaudies, pučiamaisiais instrumentais ar dainavimą pasirinkusiems mokiniams pažinti klavišinius (kitus) instrumentus;

60.2. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

60.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

61. Antrojo muzikos instrumento veiklos sritys: grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas, muzikos kūrinių interpretavimas, muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

62. Antrojo muzikos instrumento mokymosi trukmė nuo 1 iki 4 metų.

63. Pagrindiniu antruoju muzikos instrumentu rekomenduojamas fortepijonas.

64. Antrojo muzikos instrumento metodinės nuostatos: mokoma kartą per savaitę po 0,25 val., (lankant chorinį dainavimą 1 val). Pamokos vyksta pavienio mokymosi forma, mokomasis repertuaras parenkamas atsižvelgiant į kiekvieno mokinio individualius gebėjimus ir poreikius.

65. Antrojo muzikos instrumento turinio apimtis 2–4 skirtingo charakterio kūriniai per metus.

66. mokiniams, muzikavimo dalyke pasirinkusiems chorinį dainavimą, antrasis muzikos instrumentas (fortepijonas) yra privalomas.

67. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinių antruoju instrumentu	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti grojimo antru muzikos instrumentu įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 1.1.2. pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinامينius ženklus; 2.2.2. apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	

Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje	
Esminis gebėjimas – koncerte pasirinktu instrumentu atlikti programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, rajone, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu.

68. Antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:

68.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;

68.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

68.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

68.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus – 2–4 skirtingo charakterio kūriniai.

ŠEŠTAS SKIRSNIS CHORO DALYKO NUOSTATOS

69. Choro paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą bei suteikti vokalinio muzikavimo patirtį.

70. Choro tikslas – tobulinti vokalius gebėjimus ir padėti mokiniams įgyti chorinio dainavimo žinių ir įgūdžių.

71. Choro uždaviniai:

71.1. sudaryti galimybes instrumentinį muzikavimą pasirinkusiems mokiniams lavinti vokalinio muzikavimo gebėjimus;

71.2. pažinti chorinių kūrinių repertuarą ir formuoti chorinio dainavimo įgūdžius;

71.3. ugdyti artistiškumą ir ansamblio pojūtį, kaupti sceninės kultūros patirtį;

71.4. skatinti kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

72. Choro veiklos sritys: chorinio dainavimo technikos lavinimas, chorinių kūrinių interpretavimas, atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

73. Choro mokymosi trukmė nuo 1 iki 4 metų.

74. Choro metodinės nuostatos: mokoma kartą per savaitę, pamokos vyksta grupinio mokymosi forma, skiriamos koncertmeisterio valandos, parenkant repertuarą atsižvelgiama į mokinių amžiaus tarpsnio ir balso ypatumus, plėtojami sceninės kultūros, meninio interpretavimo, kūrybiškumo įgūdžiai, aktyviai dalyvaujant muzikinėje veikloje.

75. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - chorinio dainavimo technikos lavinimas	
Nuostata – įgyti vokalinio muzikavimo patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti jaunių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus.
1.2. Dainuojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Pažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones.
2. Veiklos sritis - chorinių kūrinių interpretavimas	
Nuostata – atskleisti chorinio kūrinio interpretacinį sumanymą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti jaunių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti chorinės muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką, dinamiką.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – paruošti koncertinę programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti sceninės kultūros normas. atlikėjo sceninio elgesio taisyklės.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, rajone, mieste; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus.
3.3. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas.

76. Choro turinio apimtis:

76.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

76.2. chorinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų chorinių kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

76.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – chorinių kūrinių viešas atlikimas ir įšvertinimas, sceninės patirties pradmenys;

76.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus yra 4–6 skirtingo charakterio kūriniai.

SEPTINTAS SKIRSNIS ORKESTRAS

77. Orkestro paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus, suteikti ir tobulinti orkestrinio muzikavimo patirtį.

78. Orkestro tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti orkestrinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

79. Orkestro uždaviniai:

79.1. pažinti orkestrinių kūrinių repertuarą, ugdyti orkestrinio muzikavimo įgūdžius;

79.2. ugdyti mokinių artistiškumą, kausti sceninės kultūros patirtį;

79.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

80. Orkestro veiklos sritys: ansambliško ugdymas, kūrinių interpretavimas orkestre, atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

81. Orkestrai gali būti:
- 81.1. tautinių instrumentų (nuo 12 mokinių);
 - 81.2. akordeonininkų (nuo 12 mokinių);
 - 81.3. pučiamųjų instrumentų (nuo 15 mokinių);
 - 81.4. lengvosios muzikos (nuo 20 mokinių);
 - 81.5. simfoninis (nuo 30 mokinių).
82. Orkestro mokymas:
- 82.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų;
 - 82.2. mokoma 1/2 valandas per savaitę;
 - 82.3. tobulinami skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, bendravimui ir bendradarbiavimui;
 - 82.4. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;
 - 82.5. atliekant kūrinius, daugiausia dėmesio skiriama teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui orkestre;
 - 82.6. dalykui mokytį numatomos koncertmeisterio valandos.
83. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo orkestre ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo orkestre patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą orkestre kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.3. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.3.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.4. Stilingai atlikti muzikos kūrinių.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų orkestro dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis - kūrinių ansamblinis interpretavimas	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti orkestrinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją orkestre.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausytis ir kontroliuoti savo ir kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų orkestro dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą orkestro programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti orkestro koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti orkestro koncertinę veiklą.

84. Orkestro turinio apimtis:

84.1. orkestro pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus orkestro dalyvius;

84.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

84.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

84.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 kūriniai.

KETVIRTAS SKYRIUS

PROGRAMOS DERMĖ SU KITOMIS MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMOMIS

85. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, programos trukmė, dalyvių amžius, rengimo principai ir uždaviniai, struktūra, mokymosi formos, muzikos instrumentų sąrašas, branduolio dalykų uždaviniai, veiklos sritys, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programa), profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulių, pradinio ugdymo muzikos dalyko bendrąja programa. (Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-655, 2013 m. liepos 12 d.)

86. Programą baigusiam mokiniui, išduodamas mokymosi pasiekimus įteisinantis dokumentas. (mokyklos direktoriaus 2023 m. gegužės 2 d. įsakymas Nr. V-30)

87. Programą baigusiems mokiniams rekomenduojama muzikinį ugdymą tęsti renkantis kryptingo meninio ugdymo programą, kitą muzikinio neformaliojo vaikų švietimo programą.

PRITARTA

Mokytojų tarybos

2023 m. gegužės 31 d. posėdžio protokolas Nr. MTP-2